

7

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto Etelä-Suomen aluehallintoviraston pyynnöstä tehtyyn selvitykseen Helsingin kaupungin kotihoidon toiminnasta

Pöydälle 12.12.2017

HEL 2017-011267 T 05 00 01

13.10.2017/ESAVI/6391/05.06.03/2017

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helsingin kaupungin kotihoidon toiminnasta:

”Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ottanut oma-aloitteisesti arviointikohteekseen Helsingin kaupungin kotihoidon. Aluehallintovirasto on tehnyt Helsingin kotihoitoa koskevan arviointikäynnin 15.8.2017. Aluehallintovirasto pyytää selvityksessä lisätietoja seikoista, jotka tulivat esille arviointikäynnillä. Lisäksi aluehallintovirasto pyytää selvitystä liittyen eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätökseen (7.7.2017) ilmenneistä seikoista vanhusten kotihoidon järjestämisestä Helsingissä.

Helsingin kaupungin kotihoito kuuluu sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelukokonaisuuteen, ja on osa ikäihmisten hoitoketjua. Kotihoito on organisoitu neljän maantieteellisen palvelualueen kokonaisuuteen. Kotihoidon lähipalvelualue on lähinnä kotihoidon asiakasta.

Kotihoidon perustehtävänä on järjestää asiakkailleen laadukkaita terveydentilaa ja toimintakykyä tukevia palveluja ja sairauksien hoitoa. Kotihoidon asiakkaana on iäkkäitä, toipilaita, monisairaita ja vammaisia. Pääsääntöisesti kotihoidon asiakkailta on yksi tai useampi toiminnanvaigus (fyysinen, kognitiivinen ja/tai psykososiaalinen), kotihoidon asiakas ei selviydy arjestaan ilman toisen ihmisen apua, ja hän on usein monisairas. Tavoitteena on luoda edellytykset, jotta eläminen kotona on turvallista ja mahdollistaa virikkeellinen elämä. Helsingissä kotihoidon peittävyys on huomattavasti suurempi kuin Espoossa tai Vantaalla 75 vuotta täyttäneiden ikäryhmässä. Kotihoidon asiakkaita on vuodessa noin 17 000 ja hoitajan käyntejä tai kontakteja noin 3 000 000 vuosittain.

Kotihoidon vakansseja on syksyllä 2017 yhteensä 1799, joista 94 prosenttia on erilaisia hoitajia. Sairaanhoidajien osuutta on pyritty lisäämään, ja osuus on tällä hetkellä noin 18 prosenttia. Kotihoidon hoitohenkilökunnan vakansseja on lisätty vuosina 2015–2017. Suuresta

henkilöstömäärästä huolimatta lähipalvelualueet ovat normaalin työyhteisön kokoisia, niissä työskentelee noin 25–30 työntekijää kussakin.

Toimiva kotihoito tarkoittaa asiantuntemukseen perustuvaa hoitoa, palvelujen saamisen sujuvuutta ja arkea helpottavia asioita asiakkaiden jokapäiväisessä elämässä. Asiakaskokemus ja -tyytyväisyys ovat kehittämisen kohteena ja tuloksellisuuden mittareina kotihoidossa. Asiakaskokemusta mitataan jatkossa mm. kotihoidossa käynnin yhteydessä Happy or not -mobiilisovelluksen avulla. Kotihoitoa on kehitetty systemaattisesti vuodesta 2015 alkaen Kotihoito 2020 -kehittämishojelman avulla.

Sovitut prosessit ja ohjeet helpottavat henkilökunnan toimintaa ja varmistavat yhdenvertaisen palvelun kaikkialla. Helsingin kaupungilla on systemaattisen työhyvinvoinnin kehittämisen toimintatapa. Tyytyväiset asiakkaat lisäävät myös kaupungin henkilöstön työtyytyväisyyttä. Kotihoidon työntekijöiden työn imun löytäminen ja henkilöstökokemus ovat jatkuvan kehittämisen kohteena. Koillisen kotihoidon Malmi 2 lähipalvelualue on palkittu Kunta-alan työelämän kehittämissuojelman (KunTeko - 2020) kilpailussa aiheella Vetovoimainen kotihoito.

Tarkempi selvitys Helsingin kaupungin kotihoidon toiminnasta on lausunnon liitteenä 2. Tämän lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle toimitetaan muut sen pyynnössään liitteessä 1 yksilöimät asiakirjat ja selvitykset.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Toimivalla kotihoidolla on suotuisia vaikutuksia kotihoidon asiakkaiden terveydentilaan. Kotihoito on osa hoitoketjua, jolla voidaan tukea ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia. Yhteiset toimintakäytännöt ja ohjeet tukevat kotihoidon toimintaa, jotka osaltaan vahvistavat positiivista henkilöstökokemusta. Työhyvinvointiin panostaminen on osa toimivaa kotihoitoa, ja se lisää hoitohenkilökunnan työhyvinvointia.”

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintoviraston arviointi- ja tarkastustoiminta kohdistuen kotihoidon toimintaan on normaalia valvovan viranomaisen toimintaa. Helsingin kaupungin kotihoito arvostaa valvovan viranomaisen huomioita ja pyrkii toteuttamaan ehdotuksia toiminnassaan.

Yhteenvetona todetaan, että kotihoidon toimintakäytäntöjä ja asiakaskokemusta on kehitetty yhteistyössä asiakkaiden, heidän läheistensä ja henkilökunnan sekä sosiaali- ja terveystoimialan muiden toimijoiden kesken. Kotihoito on kehittänyt vaihtoehtoisia tapoja ratkaista asiakkaiden tilanteita ja uudistamistyö jatkuu edelleen. Toimivaa kotihoito ra-

19.12.2017

Asia/7

kentuu laadukkaan toiminnan ja jatkuvan kehittämisen varaan, joka ansaitaan jokaisen käynnin ja kontaktin aikana uudestaan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa 17.11.2017 mennessä Helsingin kaupungin kotihoidon järjestämisestä. Vastausaikaa on jatkettu 31.12.2017 saakka.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi
Heli Koskisuo, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 28166
heli.koskisuo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausunnon ja selvityksen antaminen 10.10.2017
- 2 Selvitys Helsingin kaupungin kotihoidon toiminnasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Otteen liitteet

Liite 2

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano